

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශයේ (“කාර්යාංශය”) සහ එහි පරිපාලිතයේ (“සමූහය”) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හෝ අලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය කාර්යාංශය හා සමූහය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය

- යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, කාර්යාංශය හා සමූහය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- කාර්යාංශය හා සමූහය සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- කාර්යාංශයේ හා සමූහයේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) (i) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01-මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමිතියෙහි 40(අ) ඡේදය අනුව ආයතනයක් එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන නැවත ප්‍රකාශ කරන අවස්ථාවකදී 38 (අ) ඡේදයට අනුකූලව අවශ්‍ය අවම සංසන්දනාත්මක මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අමතරව තුන්වන අදියරක් ලෙස පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේ නැවත ප්‍රකාශ කිරීමට පෙර මූල්‍ය තත්ත්වය ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. එසේ වුවද, කාර්යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද නැවත ප්‍රකාශිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන කට්ටලය තුළ පූර්ව	ඉදිරිපත් කරන ලද පූර්ව කාලපරිච්ඡේද එකක් හෝ කිහිපයක් සඳහා සංසන්දනාත්මක තොරතුරු මත දෝෂයක කාලසීමාව නිශ්චිත බලපෑම තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන බැවින්, අතීතයට බලපාන පරිදි නැවත ප්‍රකාශ කිරීම ප්‍රායෝගිකව කළ හැකි මුල්ම වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිපාදන සහ හිමිකම් ශේෂයේ ආරම්භක ශේෂයන් නැවත ප්‍රකාශ කර ඇත.	අනුව ප්‍රමිතිය අනුව සංසන්දනාත්මක මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අමතරව තුන්වන අදියරක් ලෙස පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේ නැවත ප්‍රකාශ කිරීමට පෙර මූල්‍ය තත්ත්වය ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

කාලපරිච්ඡේදයේ නැවත ප්‍රකාශ කිරීමට පෙර මූල්‍ය තත්ත්වය ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01-මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමිතියෙහි 32 වන ඡේදයට පටහැනිව ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ කටුබැඳි සහ ජාවත්ත මූලික කාර්යාලවලට අදාළව ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ මුදල් තුළ පිළිවෙලින් හර ශේෂ අවස්ථා 4,120 ක සහ 74 ක වටිනාකම රු. මිලියන 5.71 ක් හා රු. මිලියන 129.81 ක් බැර ශේෂවලට එරෙහිව හිලවී කර ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ මුදල්වල ශුද්ධ අගය ලෙස පිළිවෙලින් රු.මිලියන 121.05 ක් සහ රු.මිලියන 357.33 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

නිවැරදි උපලේඛන මේ සමඟ ඉදිරිපත් කර ඇත.

ප්‍රමිතියට අනුකූලව ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ මුදල්වලට අදාළ හර ශේෂ හඳුනාගෙන නිවැරදි කළ යුතු බව.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 - දේපල පිරිසත සහ උපකරණ ප්‍රමිතියෙහි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව ආයතනයක් විසින් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම එහි වත්කම්වල සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය නැවත සමාලෝචනය කළයුතු අතර එම අපේක්ෂිත අගයන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලින් වෙනස් වන්නේ නම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කළයුතු වේ. කෙසේ වුවද කාර්යාංශය සහ පරිපාලිත සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති ලියාහල අගය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 633.07 ක් සහ රු.මිලියන 558.98 ක් වූ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය නැවත සමාලෝචනයට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, කාර්යාංශයට සහ සමාගමට අයත් පිළිවෙලින් පිරිවැය

සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ වත්කම් ඇතුළුව සියලු වත්කම් පන්තිවල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සහ අවශේෂ වටිනාකම නැවත තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටීමු. මෙම වර්ෂය තුළදී මෙම අභ්‍යාසය අවසන් කර ගිණුම්වලට ඇතුළත් කිරීමට අදහස් කරමු.

ප්‍රමිතියට අනුකූලව සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම වත්කම්වල සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය නැවත සමාලෝචනය කර ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කළ යුතුය.

රු.මිලියන 374.79 ක් සහ රු.මිලියන 523.57 ක් වූ වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබූ අතර තවදුරටත් භාවිතා කරමින් පැවති නමුත් එම වත්කම්වල ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කිරීම සම්බන්ධයෙන් සුදුසු පියවර ගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වර්තාකරණ ප්‍රමිති අංක 09 - මූල්‍ය උපකරණ ප්‍රමිතියෙහි, 5.1.1 ඡේදය ප්‍රකාරව යම් ආයතනයක් 5.1.3 ඡේදයේ විෂයපථය තුළ දැක්වෙන වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල් හැර අනිකුත් මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් ඒවා අත්පත් කරගැනීමට සෘජුවම දරන ලද පිරිවැය අඩු කිරීමෙන් පසු ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකමට මූලික මැනීම (Initial Measurement) සිදු කළ යුතු වේ. නමුත් කාර්යාංශය විසින් ණයගැතියන්ගෙන් ලැබිය යුතු රු.මිලියන 235.08 ක වටිනාකම නිරවුල් කිරීම වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද බැඳුම්කරවල සාධාරණ වටිනාකම වෙනුවට මුහුණත වටිනාකම වූ රු.මිලියන 246.99 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන තිබුණි.

SLFRS - 9 ට අනුව බැඳුම්කර ගිණුම්ගත කර ඇත්තේ ශේෂ පත්‍රයේ ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය භාවිතා කරමිනි. මෙම විශේෂිත බැඳුම්කරය ලැබී ඇත්තේ 27/12/2022 දින වන අතර එහි මුහුණත වටිනාකම රු.246,993,200 සහ පියවීමේ වටිනාකම රු.235,086,152 අතර වෙනස රු.11,907,048 ක් වූ අතර එය ලැබුණු වට්ටමක් ලෙස සලකා ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ පෙන්වා ඇති අතර බැඳුම්කරය මුහුණත වටිනාකමින් සටහන් කර ඇත.

ප්‍රමිතියට අනුකූලව භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද බැඳුම්කරවල මූලික මැනීම සාධාරණ වටිනාකමට සිදු කළ යුතුය.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 8 - ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්වීම් සහ වැරදි ප්‍රමිතියෙහි - 36 වන ඡේදය අනුව ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස්වීමක බලපෑම ලාභය හෝ අලාභ මත එම කාලපරිච්ඡේදයට සහ අනාගතයට බලපාන පරිදි ගැලපීම් සිදු කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කාර්යාංශය විසින් සිදුකරන ලද රු.මිලියන 959.08 ක් වූ වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ වෙනුවෙන් භානිකරණ අලාභ සඳහා වෙන්කිරීම් වර්ෂයේ ලාභ අලාභ ගිණුමට දිගු කලක් පවතින හඳුනා නොගත් සහ නොවෙනස්ව පවතින ණයගැති ශේෂවල භෞතික පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් ඇති දැවැන්ත අවිනිශ්චිතතාවය සහ භානිකරනය සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සපයා නොතිබීම පිළිබඳව සහ එය විගණකවරුන්ගේ මතයට බලපා ඇති ආකාරය පිළිබඳව කිහිපවරක් සාකච්ඡා කර තිබුණි.

ප්‍රමිතියට සහ කාර්යාංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ සඳහා එක් එක් වාර්තාකරණ කාලසීමාව අවසානයේ එම මුදල් ආපසු ලබා ගත නොහැකි බවට කිසියම් විෂයබද්ධ සාක්ෂි තිබේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා

ගැලපීම වෙනුවට 2020 හා 2021 වර්ෂවල සමුච්චිත ලාභ/අලාභයට බලපාන පරිදි පිළිවෙලින් රු.මිලියන 770.62 ක් සහ රු.මිලියන 188.46 ක් ගලපා තිබුණි. මේ නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබූ අතර 2020 හා 2021 වර්ෂවල සමුච්චිත ලාභ අදාළ ප්‍රමාණවලින් උනන්දුණය වී තිබුණි. තවද, මෙම වෙන්කිරීම්, 2020 වර්ෂය සහ 2021 වර්ෂය සඳහා වෙන්කර හඳුනාගත් පදනම කුමක්ද යන්න විගණනයට අනාවරණය නොවුණි.

එබැවින්, එම අදහස ඇතිව අපි ශේෂවල සැබෑ පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය හඳුනා ගැනීම සඳහා 2022.12.31 දිනට හිඟ සියලුම ණයගැති සහ රඳවා ගැනීමේ ශේෂය සමාලෝචනය කර ණය ගැතියන් සහ රඳවා ගැනීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම ශේෂයන් වර්ෂ 5-10 කට වැඩි කාලයක් සඳහා හිඟව පවතී. ප්‍රතිපාදන උපකල්පනය කරමින් අපි ප්‍රතිපාදන සලසා ඇත්තේ ප්‍රවර්තන වර්ෂයට නොව පෙර වර්ෂ සඳහා බවයි. ප්‍රතිපාදනය පෙර වර්ෂ සඳහා අදාළ වන අතර විශේෂයෙන් ප්‍රවර්තන වර්ෂය හෝ පෙර වර්ෂයේ නොවන බැවින් පෙර වර්ෂය සඳහා දෝෂ නිවැරදි කිරීමක් ලෙස ගැලපීම් සිදු කරන ලදී. ඊට අමතරව සත්‍ය පැවැත්මේ ශේෂයන් නොවන සමහර ණයගැති සහ රඳවා ගැනීමේ ශේෂයන් අපි හඳුනා ගත්තෙමු. එබැවින්, අපි ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළ ඒවා නිවැරදිව සකස් කර ඇත.

ධාරණ අගයන් සමාලෝචනය කර, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය තුළ හානිකරණ අලාභ එම අවස්ථාවේදීම හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. එහෙත් එසේ සිදු නොකර ප්‍රවර්ථන වර්ෂයේදී පූර්ව වර්ෂ සඳහා වෙන් කිරීම් සිදු කර තිබීම ප්‍රමිතයේ ප්‍රතිපාදනවලට පටහැනි වේ.

1.5.2 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2022 වර්ෂය සඳහා කාර්යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනය අනුව ණයගැතියන් සහ රඳවා ගැනීම් ශේෂයන්ගෙන් රු.මිලියන 612.84 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලාභයට එරෙහිව කපාහැර තිබුණු අතර එම ශේෂය තුළ	2022.12.31 දිනට හිඟ සියලුම ණයගැති සහ රඳවා ගැනීමේ ශේෂ සමාලෝචනය කළ අතර 2022 වර්ෂය වන විට නිවැරදි ණයගැති සහ රඳවා ගැනීමේ හිඟ ශේෂයන් හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, සමහර ශේෂයන් දිගු කාලයක්	වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට අනුකූලව කපාහැරීම් සිදු කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය වෙත කරුණු ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. තවද එම හිඟ ශේෂ නිවැරදි නොවන බවට මූලාශ්‍ර හා සාක්ෂි මගින් තහවුරු කර ගත

පෙර වර්ෂවලදී වෙන්කිරීම් නොකරන ලද රු.මිලියන 380.10 ක් ද ඇතුළත් වී තිබුණි. මෙම කපාහැරීම් සඳහා 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 6.9 ඡේදය පරිදි අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

මෙම කපාහැරීම් තුළ අම්පාර (South East) මූලික කාර්යාලයේ ණයගැතියන් සහ රඳවා ගැනීම් රු.මිලියන 338 ක් ඇතුළත් වී තිබුණු නමුත් අදාළ සේවා යෝජකයන් හා කපාහැරීම් සඳහා පැහැදිලි හා නිශ්චිත හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

ගිණුම්වල පවතින බව තේරුම් යුතු වේ. ගත්තෙමු, නමුත් ඒවා ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ භෞතිකව පවතින ශේෂයන් නොවන අතර ගිණුම් ශේෂයන් පමණක් වේ. එසේම, මෙම ශේෂයන් දිගුකාලීන ණයගැති සහ රඳවා ගැනීම් ලෙස පෙන්වා ඇති අතර එය සැබෑ හිඟය වැරදි ලෙස අර්ථකථනය කරයි. එබැවින්, මෙම සියල්ල සැලකිල්ලට ගෙන නිවැරදි වෙළඳ සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් පෙන්වීම සඳහා එම ගිණුම් ශේෂයන් ගිණුම්වලින් කපා හරින ලදී. අපගේ අදහස අනුව මෙම ගිණුම් ගැලපීම් සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය / භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය අවශ්‍ය නොවේ.

1.5.3 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා පරිපාලිත සමාගමේ {මධ්‍යම ඉංජිනේරු සේවා (පුද්ගලික) සමාගම} මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ තත්ත්වාගණනය කළ මතය පහත නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව මා විසින් ප්‍රකාශ කර ඇත.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී මූලික කාර්යාල (Base Office) අතර අභ්‍යන්තර ගනුදෙනු ඉවත් කළ යුතු වේ. එසේ වුවද, මූලික කාර්යාලවල අංශ අතර සහ මූලික කාර්යාල අතර ගෙවිය යුතු ශේෂවල එකතුව රු.මිලියන 16.46 ක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ දක්වා තිබුණු අතර සමාගමේ එක් එක් මූලික කාර්යාල විසින් වාහන සහ ඉදිකිරීම් උපකරණ කුලී පදනම මත ලබා දීමෙන් අභ්‍යන්තරව උපයාගෙන</p>	<p>අප විසින් 2022 වර්ෂය තුළ අන්තර්-ඒකක ගනුදෙනු ඉවත් කර ඇති අතර මග හැරුණු ප්‍රමාණය ලබන වසරේදී ඉවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු. බොහෝ ගනුදෙනු සිදු කරනු ලබන්නේ අන්තර්-ඒකක ජංගම ගිණුම් හරහාය. එබැවින් අන්තර්-ඒකක ජංගම ගිණුම් තුලනය කිරීමේදී බොහෝ ගනුදෙනු ස්වයංක්‍රීයව ඉවත් වී ඇත.</p>	<p>මූලික කාර්යාල අතර සහ එකම කාර්යාලයේ අංශ අතර සිදු වන ගනුදෙනු හා ශේෂයන් වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

තිබූ වත්කම් කුලියට දීමේ ආදායම රු.මිලියන 113.49 ක් සමාගමේ වාර්ෂික ආදායම තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.

- (ආ) සමාගමේ උතුරු මූලික කාර්යාලයේ උපචිත වියදම් කාල විශ්ලේෂණය තුළ රු. මිලියන 11.77 ක මුදලක් BD - 624 ව්‍යාපෘතියේ දැව දොර ජනෙල් සැපයීම සහ සවිකිරීම සඳහා උප කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වෙත ගෙවිය යුතු ලෙස දක්වා තිබුණු නමුත් එම වියදම පිළිබඳ පිළිගත හැකි සාක්ෂියක් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර 2023 ජූනි 01 දක්වාම මෙම මුදල් ගෙවා නොතිබුණි. තවද සමාගමේ අනුරාධපුර මූලික කාර්යාලයේ උපචිත වියදම් ලේඛනයේ රු.මිලියන 3.04 ක මුදලක් දීර්ඝ කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතියද එම වියදම් හා ශේෂවල නිවැරදිතාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පිළිගතහැකි සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

- (ඇ) සමාගමේ සහ මව් ආයතනය වන මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශක කාර්යාලයේ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් විසින් නැගෙනහිර මූලික කාර්යාලයේ සුභසාධක සමිතියක් පිහිටුවා ඇති බවත් ඔවුන් සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ශ්‍රමය සහ ද්‍රව්‍ය උප කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සපයා 2019-2022 අතර වසර 4 ක කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී ඒ සඳහා රු. මිලියන 152.16 ක මුදලක් සමාගම විසින් ගෙවා ඇති බවත් අභ්‍යන්තර විගණනය විසින් අනාවරණය කරගෙන තිබුණි. නමුත් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 24 අනුව, සමාගම සහ සුභසාධක සමිතිය අතර ගනුදෙනු පිළිබඳව, මෙම නැගෙනහිර ඒකකය මගින් ස්ථාපිත සුභ සාධක සංගමය CECB සහ CESL ආයතන දෙකෙහිම සාමාජිකයින් එක්ව පිහිටුවන ලද්දකි. එමගින් CESL ආයතනය මගින් කරගෙන යනු ලබන ව්‍යාපෘති වලට අදාළ වූ ඇතැම් සැපයුම් සහ කාර්යන් ඉටු කර ඇත. විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු විසින් ගන්නා තීරණයට අනුව සුභසාධක සංකල්පය මෙම මූලික කාර්යාලයේ ක්‍රියාත්මක කිරීම නවතා දමා ඇත. සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර ගනුදෙනු විනිවිදභාවයකින් යුතුව සිදු කළ යුතු අතර අදාළ කරුණු මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව සබඳතාවේ ස්වභාවය මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත සබඳතාවයේ ඇති විය හැකි බලපෑම පිළිබඳ අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සියලුම ගනුදෙනු සහ හිඟ ශේෂයන් පිළිබඳ මූල්‍ය ප්‍රකාශවල අනාවරණයන් සිදුකර නොතිබුණි. එබැවින් මෙම ගනුදෙනු විනිවිදභාවයකින් යුතුව සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර කටයුතු ලෙස සිදු වූයේදැයි යන්න පිළිබඳව ඇති අවදානම විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැකි විය.

(ඇ) සමාගම වෙත බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ලැබිය යුතු වෙළඳ ණයගැති ශේෂය වන රු.මිලියන 2,395.66 ක වටිනාකමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ශේෂ තහවුරු කිරීම් ලිපි ලැබී තිබුණේ රු. මිලියන 24.59 ක් එනම් සියයට 01ක් සඳහා පමණි.	ණයගැතියන් වෙත ශේෂ තහවුරු කිරීම් ලිපි යවා තිබුණද පිළිතුරු ලිපි ලැබීමේ ප්‍රමාදයන් ඇත.	ශේෂ ප්‍රමාණාත්මක වන ණයගැතියන්ගෙන් ශේෂ තහවුරු ලබා ගැනීම සඳහා කළමණාකරණය විසින් කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4.4 (iii) වගන්තිය අනුව ව්‍යාපෘති වැඩකටයුතු සියයට 90 ප්‍රතිශතයට ළඟාවීමට පෙර වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් සම්පූර්ණයෙන්ම පිය විය යුතු වුවද, සමාගමේ මූලික කාර්යාල 06 ක සම්පූර්ණයෙන් වැඩ නිම කරන ලද සහ සියයට 90 ක් වැඩ නිම කරන ලද ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් රු. මිලියන 211.13 ක් වූ වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට පියවීමකින් තොරව ගිණුම්වල පැවතුණි. තව ද මෙම ශේෂයන් නොපියවීමට හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	නොපිය වූ වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් අවසන් බිල්පත් නිකුත් කිරීමෙන් පසු පියවනු ලැබේ.	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුව ව්‍යාපෘති වැඩ සියයට 90 වන විට අත්තිකාරම් සම්පූර්ණයෙන් පියවා ගත යුතුයි.
(ඊ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගම විසින් සිදු කරන ලද ව්‍යාපෘති අවසන් වූ පසු	මෙම ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ඇතිවී තිබෙන්නේ කාලෝචිත බිල්පත් ක්‍රමයක්	කොන්ත්‍රාත් අගය සහ සහතික කරන ලද බිල්පත්වල

ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු හෝ ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදලක් නොතිබිය යුතුය. නමුත් සම්පූර්ණ කරන ලද ව්‍යාපෘති 62 කට අදාළව පියවීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 143.31 ක් ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු සහ රු.මිලියන 20.6 ක් ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු ශේෂයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි. නිවැරදි ලෙස බිල්පත් ඉදිරිපත් නොකිරීම මෙම වෙනස්කම් සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබූ බව වැඩිදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

නොමැති වීම නිසා යන මතය බැහැර කල යුතු වේ. මේ සඳහා මූලික හේතුව වී ඇත්තේ කොන්ත්‍රාත් අගය බිල්පත් වලට සමානුපාතිකව වෙනස්වී නොමැති නිසාය. එසේම අවසාන බිල්පත සහතික වන තෙක් කොන්ත්‍රාත් අගය වෙනස් කිරීම කල නොහැකි නිසා බොහෝ ශේෂ ඉතිරි වී ඇත. මෙම තත්වයන් සලකා බලා හැකි සෑම අවස්ථාවකම නිවැරදි කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු.

එකතු අගය වෙනස්වීම් නිවැරදිව දැක්වෙන පරිදි දත්ත පද්ධතියක් පවත්වා ගෙන යා යුතුයි. ඒ අනුව ලැබිය යුතු අගය අඩු වන අවස්ථාවලදී අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කළ යුතුවේ .

(උ) සියලුම එකතු කල අගය මත බදු (VAT) ගෙවීම් සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය විසින් මුදල් පදනම මත සිදු කරනු ලැබුවද එම වැට් බදු ගෙවීම් ගිණුම්කරණය සඳහා උපචිත සංකල්පය භාවිතා වේ. 2022 දෙසැම්බර් මාසය සඳහා මූලික කාර්යාල විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ලේඛනයේ දැක්වෙන ගෙවිය යුතු සහ ලැබිය යුතු වැට් බද්ද සහ ඒවායේ අවසාන මූල්‍ය ප්‍රකාශන අතර රු.මිලියන 12.74 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම විෂමතාවය සමනය කිරීම සඳහා සමාගම විසින් මාසික සැසඳුම් ක්‍රියාවලියක් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.

VAT බදු මුදල් පදනම මත ගෙවීම සඳහා අනුමැතිය දේශීය අදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබාගෙන ඇත. නමුත් ගිණුම්කරණ සංකල්පයට අනුව උපචිත පදනම මත ගිණුම් තැබීමේ අවශ්‍යතාවය නිසා එම පදනම මත ගිණුම් පවත්වාගෙන යයි. මෙහිදී හැම විටම Claim නොකරන ලද Input Vat ප්‍රමාණයක් ගිණුම් වල ඉතිරි වේ. එම ප්‍රමාණය සඳහා ERP මගින් වාර්තාවක් ලබා ගත හැකි අයුරින් ERP පද්ධතියේ වැඩිදියුණු කිරීමක් ඉල්ලා තිබුනද ERP සේවක මහතන්ගේ පවතින හිඟකම නිසා මෙය ප්‍රමාද වී ඇත. හැකි ඉක්මනින් මේ සඳහා වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන්නෙමු.

සාධාරණ කාල පරාසයකට වරක් සැසඳුම් වාර්තාවක් ලබා ගත හැකි පරිදි පද්ධතිය වැඩි දියුණු කළ යුතු බව.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු ණයගැති ශේෂය රු.මිලියන 5,296.02 ක් වූ අතර 2023 අගෝස්තු 15 දින දක්වා රු.මිලියන 4.49ක් වටිනා ණයගැති ශේෂ සනාථන 06 ක් පමණක් ලැබී තිබුණි.	ණයගැති ශේෂයෙන් සියයට 90කට වඩා රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලැබීමට නියමිත වේ. පුරුද්දක් ලෙස තහවුරු කිරීමට ඉල්ලා සිටියද, ඔබ දන්නා පරිදි වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ අපට ලැබුණු ප්‍රතිචාර ඉතා දුර්වලය.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ණය ගැතියන්ගේ පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය අනුව, මුළු ණයගැති ශේෂය රු.මිලියන 5,296.02 ක් වන අතර එම ණයගැතියන්ගේ කාල විශ්ලේෂණයට අනුව ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ සහ උපදේශන අංශයේ වර්ෂ 3 – 5 ත් අතර ණයගැති ශේෂය සහ වර්ෂ 5 ඉක්මවූ ණයගැති ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 641.47 ක් සහ රු.මිලියන 1,491.12 ක් විය. කාර්යාංශය සතුව ණය මුදල් කාලීනව අයකරගැනීමේ නිසි අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයන් නොමැතිවීම හේතුවෙන් මෙම තත්ත්වය පැන නැගී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.	ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් අංශයේ (EPC) ණයගැති විශේෂිත ප්‍රතිපාදන රු.බිලියන 1.2 ක් වන අතර සාමාන්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මිලියන 242 කි. වර්ෂ 5ට වැඩි EPC ණයගැති ශේෂය රු.මිලියන 1,218කි. උපදේශන අංශයේ ණයගැති නිශ්චිත ප්‍රතිපාදනය රු.මිලියන 180 ක් වන අතර සාමාන්‍ය ප්‍රතිපාදනය රු.මිලියන 26 කි. එයින් අදහස් වන්නේ වෙළඳ ණය ගැතියන් සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබිඹු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන සපයා ඇති බවයි. ඊට අමතරව ණයගැතියන් පියවීම සඳහා කැබිනට් අනුමැතියක් ලබා ගැනීම සඳහා දිගුකාලීන ණයගැති ශේෂයන් සහ සම්පූර්ණ ණයගැති හිඟ ශේෂයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශ විගණනය සඳහා ණයගැති වාර්තා අපි අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. එලෙසම දිගුකාලීන හිඟ ශේෂයන් අයකර ගැනීමට අඛණ්ඩ උත්සාහයන් ගනිමින් සිටී.	හිඟ ණයගැති ශේෂයන් අයකර ගැනීමට නිසි අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ උාව, බත්තරමුල්ල, මධ්‍යම, නැගෙනහිර, අම්පාර සහ දකුණ මූලික කාර්යාලවලට අදාළව එකතුව රු.මිලියන 98.15 ක් වූ ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීම් ශේෂය සඳහා විස්තරාත්මක තොරතුරු විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>රු.බිලියන 2.2ක් වූ ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීම්වලින් රු.මිලියන 92 ක සැපයුම්කරුවන් විසින් මෙතෙක් ඉල්ලා නොමැති උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ගෙවීම් පිළිබඳව කරන කුඩා අගයන් සහිත සැපයුම්කරුවන්ගේ දිගු ලැයිස්තුවකින් සමන්විත වේ.</p>	<p>ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීම් සම්පූර්ණ ශේෂය සඳහා විස්තරාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය අනුව, මුළු ණයහිමි ශේෂය රු.මිලියන 2,061.60 ක් වන අතර එම ණයහිමියන්ගේ කාල විශ්ලේෂණයට අනුව ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ සහ උපදේශන අංශයේ වර්ෂ 3 – 5 ත් අතර ණයහිමි ශේෂය සහ වර්ෂ 5 ඉක්මවූ ණයහිමි ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 364.90 ක් සහ රු.මිලියන 670.16 ක් වන අතර මෙම ශේෂ නිරවුල් කිරීම සඳහා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>වර්ෂ 5ට වැඩි කාලයක් සඳහා උපදේශන ණයහිමි ශේෂය රු.මිලියන 361ක් වන අතර වසර 5ට වැඩි EPC ණයහිමි ශේෂය රු.මිලියන 1,218කි. රු.බිලියන 2 ක ණයහිමියන් අතරින්, මධ්‍යම ඉංජිනේරු සේවා (පුද්ගලික) සමාගම (CESL) වෙත ගෙවිය යුතු මුදල රු.බිලියන 1.5 ක් පමණ වේ.</p>	<p>දිගුකාලීනව නොපියවූ ණයහිමි ශේෂ කඩිනමින් නිරවුල් කිරීම සඳහා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>

1.6.3 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>කාර්යාංශයේ මූල්‍ය අධිකාරිය පැවරීම - 2022 අනුව ලබාගත් අත්තිකාරම් කාර්යය අවසන් වූ විගස පියවිය යුතු වුවද, විවිධ අරමුණු සඳහා කාර්යාංශයේ ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයට සහ ප්‍රධාන</p>	<p>ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් අංශයේ (EPC) ශේෂයන් ප්‍රධාන වශයෙන් ඉදිරියට ගෙන එනු ලබන ඉන්ධන තැන්පතුවලින් සමන්විත වේ. ප්‍රධාන</p>	<p>අත්තිකාරම් ලබා දී ඇති අරමුණු අවසන් වූ වහාම ඒවා පියවා ගැනීමට වගකිව යුතු නිලධාරීන් විසින් කටයුතු කළ යුතු අතර දීර්ඝ කාලීන ප්‍රමාදය සම්බන්ධයෙන් විනයානුකූලව</p>

කාර්යාල අංශයට ලබා දී තිබූ කාර්යාලයේ ශේෂයන් අයකර කටයුතු කළ යුතුය. පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1.30 ක් සහ ගැනීමට තීරණයක් ගැනීමට රු.මිලියන 1.66 ක අත්තිකාරම් විස්තර හඳුනා ගැනීමේ වාර්තා කරන දිනට වර්ෂ 03 ඉක්මවා ක්‍රියාවලියේ තවමත් පවතී. තිබුණද පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.7 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කාර්යාංශයේ එකතුව රු.මිලියන 2.40 ක ශේෂයක් සහිත බැංකු ගිණුම් දෙකක් 2022 වර්ෂයේදී ගනුදෙනු කිරීමෙන් තොරව අක්‍රීය තත්ත්වයේ පැවතුනි.	<p>වෙන්නායි හි ලංකා බැංකු ගිණුම - ජාත්‍යන්තර</p> <p>2023 මැයි 24 දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමට අනුව, කාර්යාංශය මුරුසියෙහි යම් යම් වැඩකටයුතු සිදු කර ඇති අතර ඒ සඳහා ඉන්දියානු බැංකුවකින් අරමුදල් සපයන බැවින් ඉතිරි ශේෂය සමඟ බැංකු ගිණුම දිගටම පවත්වාගෙන යාමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තහවුරු කර ඇත.</p> <p>එව්එස්බීසී ගිණුම - මධ්‍යම</p> <p>ගිණුම දිගු කාලයක් ක්‍රියාත්මක නොවීම හේතුවෙන් ගිණුමේ විස්තර සොයා ගැනීමට බැංකුවට නොහැකිය.</p> <p>ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාරය එතෙක් බලා සිටී.</p>	කාර්යාංශයේ අක්‍රීය බැංකු ගිණුම් පිලිබඳව වර්තමාන විස්තර සොයා බලා වසා දැමීමට හෝ අවශ්‍යතාවය මත සක්‍රීයව තබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.8 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2010 අංක 16 දරන ගෙවීම් පැහැර හරිනු ලැබූ බදු පියවීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ 7 (2) වගන්තිය අනුව කාර්යාංශය විසින් 1996 සිට 2007 කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව (IRD) විසින් රු.මිලියන 47.12 ක් දඩයකින් තොරව IT/VAT/PAYE/TT සහ SNC පියවීම සඳහා ලිපියක්	දිගුකාලීනව නොගෙවූ බදු දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත කිරීමට කළමනාකරණය විසින්

නොගෙවූ ආදායම් බදු, වැට් සහ අප වෙත එවා ඇත. කෙසේ අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. උපයන විට ගෙවීම් බදු ඇතුළු වෙනත්, එවැනි ගෙවීම් සහ අනෙකුත් බදු සහ අදාළ දඩ මුදල් ගෙවීම් සැලැස්මක් සඳහා අප එකතුව රු.මිලියන 82.38 ක් දේශීය තවමත් IRD සමඟ සාකච්ඡා ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත කරමින් සිටින අතර එය තවමත් ගෙවීම පැහැර හැර තිබුණි. අවසන් කර නොමැත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 69,394,967 ක බදු පෙර ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය රු. 48,502,732 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 20,892,235 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. වෙනත් ආදායම් සහ මූල්‍ය ආදායම් වැඩි වීම මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතමයන් පෙර වර්ෂය හා සසඳන විට වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය සමඟ විශ්ලේෂණය කර පහත දක්වා ඇත.

මේ	විස්තරය	2022 දෙසැම්බර් 31	2021 දෙසැම්බර් 31	වෙනස	ප්‍රතිශතය
		දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා	දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා		
ස		රු.මිලියන	රු.මිලියන	භිතකර /	%
ම			(නැවත ප්‍රකාශිත)	(අභිතකර)	
බ				රු.මිලියන	
න්					
ධ					
	මේහෙයුම් ආදායම	4,495	6,070	(1,575)	(25.94)
	න් ඉදිකිරීම්	2,747	3,947	(1,200)	(30.40)
	උපදේශන	1,747	2,116	(369)	(17.44)
	ඒකුණුම් පිරිවැය	(4,038)	(5,409)	1,371	25.34
	දිළි ලාභය	457	660	(203)	(30.75)
	වෙනත් ආදායම්	228	116	112	96.55
	මූල්‍ය ආදායම්	381	175	205	116.67
	වියදම්	997	905	(93)	(10.05)
	පරිපාලන වියදම්	603	682	79	11.54
	ක් විකුණුම් හා බෙදාහැරීම්	390	218	(173)	(79.37)
	වියදම්				
	මේ මූල්‍ය වියදම්	4	5	1	28.43
	බදු පෙර ලාභය/අලාභය	69	48	21	43.75

සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉදිකිරීම් සහ උපදේශන ආදායම් පිළිවෙලින් සියයට 30 න් හා සියයට 17 ක් පහත වැටී තිබුණු අතර මූල්‍ය ආදායම් සියයට 117 න් වර්ධනය වී තිබුණි.
- (ආ) ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා පරිපාලිත සමාගමක් පිහිටුවීමෙන් පසුව වුවද, ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් අංශය (EPC) 2021 සහ 2022 වර්ෂ සඳහා රු.මිලියන 228 ක් සහ රු.මිලියන 303 ක අලාභ ලබා තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ලබා දී ඇති තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සහ පෙර වර්ෂ දෙකක් කාර්යාංශයේ වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අනුපාත -----	2022 -----	2021 -----	2020 -----
ලාභදායීත්ව අනුපාත			
දළ ලාභ අනුපාතය	10.17	10.88	8.12
මෙහෙයුම් ලාභ අනුපාතය	(6.85)	(2.01)	0.05
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය	0.39	0.27	1.34
ද්‍රවශීලතා අනුපාත			
ජංගම වත්කම් අනුපාතය	1.2 : 1	1.2 : 1	1.2 : 1
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	1.2 : 1	1.2 : 1	1.2 : 1

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කාර්යාංශය විසින් එහි මුළු වත්කම් පදනම වූ රු.මිලියන 17,496 භාවිතා කරමින් රු.මිලියන 69 ක බදු පෙර ලාභයක් උපයා තිබුණු අතර එය වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය අනුව 0.39 ක් පමණක් විය. මෙය සමාන කර්මාන්තයේ සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත් අනුපාතය හා සසඳන විට බෙහෙවින් අඩු අගයක් විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කාර්යාංශය විසින් ගෘහ භාණ්ඩ හා උපාංග, ඉදිකිරීම් උපකරණ සහ උපාංග, කාර්යාලීය උපකරණ, කම්හල් යන්ත්‍රෝපකරණ, බහාලුම් සහ පරිගණක යනාදිය සඳහා කාර්යාංශයේ එක් එක් මූලික කාර්යාල විසින් පවත්වනු ලබන වත්කම් සත්‍යාපනයට අනුව එම	ස්ථාවර වත්කම්වල පැවැත්ම තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු වෙමින් පවතින අතර, ස්ථාවර වත්කම් පරීක්ෂා කිරීමට සහ සත්‍යාපිත විස්තර සමඟ සභාපති කිරීමට අපි බලාපොරොත්තු වෙමු.	භෞතික වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ පැවැත්විය හැකිවන පරිදි යාවත්කාලීන කරන ලද මධ්‍යගත ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

වත්කම්වල සත්‍ය පැවැත්ම නොසලකා පොදු ලෙජරයේ දක්වා ඇති අගයන් මත ක්ෂයවීම් ගණනය කර තිබුණි. තවද, කාර්යාංශයේ පොදු ලෙජරයේ දැක්වෙන වත්කම්වල පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා කාර්යාංශය මධ්‍යගත ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන පිරිවැය රු.මිලියන 648.87ක් වූ වත්කම්වල රු.මිලියන 590.33 ක් වූ සමුච්චිත ක්ෂයවීම්වල නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

(ආ) ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ අම්පාර (South East) මූලික කාර්යාලයේ 2015 හා 2018 වර්ෂයන් තුළ සම්පූර්ණයෙන් වැඩ නිම වූ ව්‍යාපෘති දෙකකට අදාළව අයකර නොගත් ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු ශේෂ පැවතිය නොහැකි වුවත් රු.මිලියන 13.96 ක ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු (Due from Customers) ශේෂයන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් අයකර ගැනීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ලැබිය යුතු ශේෂ ලෙස දක්වා තිබුණු අතරම එම මූලික කාර්යාලයේම තවත් එක් ව්‍යාපෘතියකට අදාළව ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු (Due to Customers) රු.මිලියන 1.43 ක ශේෂයක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, දකුණු (Southern) මූලික කාර්යාලයේ සම්පූර්ණයෙන් වැඩ නිම වූ ව්‍යාපෘතියකට අදාළව ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු (Due to Customers) රු.මිලියන 3.89 ක ශේෂයක්ද නිරීක්ෂණය

ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු

01. අම්පාර (D2011) - හදිසි අනතුරු සහ හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකය ඉදිකිරීම (රු.1,449,885) හා අම්පාර (D2128) - මඩකලපුව කොට්ඨාශයේ කල්කුඩා පොලිස් ස්ථානයේ පෙර සැකසූ පැනල් භාවිතයෙන් යෝජිත පොලිස් ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම (රු.12,458,955) අවසාන බිල්පත් සමඟ කොන්ත්‍රාත් මුදල නොගැලපීම හේතුවෙන් මෙම ශේෂ පවතී.

ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන්

ලැබිය යුතු සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු

දකුණ (D2403) අගුණකොලපැලැස්ස යෝජිත බස් නැවතුම්පල ඉදිකිරීමේ (රු.3,891,793) ව්‍යාපෘතිය නිම කරන ලද්දේ 2022 දී වන අතර විවලනයන් අනුමත නොකිරීම හේතුවෙන් මෙම ශේෂය පවතී.

විය.

අම්පාර (D2234) - මඩකලපුව කලවංචිකුඩ් හි ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයක් සැලසුම් කිරීම සහ ඉදිකිරීම (රු.1,433,624) අවසාන බිල්පත තවමත් සේවාදායකයා විසින් අනුමත කර නොමැති නිසා මෙම ශේෂය පවතී.

- (ඇ) කාර්යාංශය සතුව කොළඹ 07, සරණ පාරේ පිහිටි නිවාස ඒකක 15 කින් සමන්විත නිල නිවාස සංකීර්ණය පිහිටි ඉඩමේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට වටිනාකම රු.මිලියන 960 ක් ද ගොඩනැගිලි වටිනාකම රු.මිලියන 6.68 ක් ද විය. මෙම නිල නිවාස 15 න් නිල නිවාස 05ක් කාර්යාංශයේ නිලධාරීන් නොවන බාහිර පාර්ශවයන් විසින් භාවිතා කරන බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එලෙස බාහිර පාර්ශවයන් වෙත නිල නිවාස ලබා දීම පවත්නා ක්‍රමවේදයට පටහැනි බව නිරීක්ෂණය විය. බාහිර පාර්ශව සඳහා ලබා දී තිබූ නිවාස දෙකකින් නිවාස කුලී අයකර නොතිබුණු අතර ඒ සඳහා හේතුව අනාවරණය නොවුණි. එබැවින් මෙම නිල නිවාස ඵලදායීව උපයෝජනය කිරීමට කාර්යාංශයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක DL/10/02/07 - X දරන 2020 අගෝස්තු 21 දිනැති ලිපිය මඟින් සහ ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ නේවාසික කළමනාකරුගේ අංක RPM/RO/L/CLO/PB/38 දරන 2020 නොවැම්බර් 19 දිනැති ලිපිය මඟින් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියට අයත් අම්පාර ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ලිපියට අනුව දීර්ඝ කාලීන බදු ගිවිසුමට එළැඹීම තවම අවසන් කර නැත. LKAS 41 අනුව වර්ධන අවධියේ සිදු වූ සියලුම වියදම් ජංගම නොවන වත්කම් කාණ්ඩයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙත ගෙන යනු ලැබේ. ශාකයේ වර්ධනය හා සම්බන්ධ පිරිවැය ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් ඉඩම විධිමත්ව දිගුකාලීන බදු පදනම මත ලබා ගැනීමට සහ ප්‍රමිතියේ ප්‍රතිපාදන අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වියදම් සහ තොගයන් නිවැරදිව වර්ගීකරණය කර ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

දිස්ත්‍රික්කයේ රඹකැන්ඔය මහවැලි කලාපයේ (පොල්ලේ බැද්ද මහවැලි කොට්ඨාශයේ) ඉඩම් අක්කර 150 ක් මිශ්‍ර කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘතියක් සඳහා කාර්යාලය වෙත ලබා දී තිබුණි. ඒ අනුව කාර්යාලය විසින් එහි කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කර තිබූ නමුත් එම ඉඩම විධිමත්ව දිගුකාලීන බදු පදනම මත ලබා ගැනීම සඳහා විගණිත දින වූ 2023 ජූනි 01 දින දක්වා විධිමත් බදු ගිවිසුමකට එළඹීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ මෙම කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘතිය තුළින් ජනිත වූ ජෛව විද්‍යාත්මක වත්කම් (Biological Assets) තොග ලෙස රු.මිලියන 17.27 ක ඇතුළත් කර ඉදිරිපත් කර තිබුණු අතර එම වටිනාකම තුළ ජෛව විද්‍යාත්මක වත්කම් නොවන ඉඩම් හා ප්‍රාග්ධන වියදම් රු.මිලියන 11.26 ක් සහ උපකරණ රු.මිලියන 0.17 ක්ද ඇතුළත් කර තිබුණි.

කරන්නේ ඒවා සෘජු හා වක්‍ර ශ්‍රමය, සැපයුම්, යෙදවුම් ගාස්තු යනාදී ලෙසය. එම නිසා රු.මිලියන 11කට ඉඩම් සැකසීමේ පිරිවැය එනම් යන්ත්‍ර සූත්‍ර කුලියට ගැනීම, ශ්‍රමය, වලවල් හැරීමට භාවිතා කරන ඇගර් යන්ත්‍ර ආදිය ඇතුළත් වේ.

දැනට සිදුකරමින් පවතින කාර්යයන් (WIP) යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති අතර වාණිජ අස්වනු නෙලීම ආරම්භ වූ පසු විකුණුම් පිරිවැය වෙත මාරු කරනු ලැබේ.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2021 සහ 2022 වර්ෂවල ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC) අංශයේ මෙහෙයුම් අලාභය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 228.03 සිට රු.මිලියන 303.11 දක්වා වැඩි වී තිබුණු අතර එය පෙර වර්ෂය හා සැසඳීමේදී සියයට 33 ක වැඩි වීමක් බව නිරීක්ෂණය විය. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් (EPC)</p>	<p>කාල සීමාව තුළ ණයගැති සහ රඳවා ගැනීම් කපා හැරීම් හේතුවෙන් ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන ඉදිකිරීම් අංශයේ (EPC) මූලික කාර්යාලවල පෙන්වුම් කරන මෙහෙයුම් පාඩු සඳහා ප්‍රධාන හේතුව විය. ප්‍රත්‍යාගණනය කරන ලද මෝටර් රථ සහ පිරියන සහ යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් පරිපාලන පිරිවැයට ඇතුළත් වූ අධික ක්ෂයවීම් පාඩු සඳහා තවත් හේතුවක් විය.</p>	<p>කළමනාකරණය විසින් කොන්ත්‍රාත් ආදායම් වැඩි කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයන් සහ පිරිවැය පාලනය කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් හඳුනා ගත යුතු අතර ලැබිය යුතු ශේෂ නොපමාව අයකර ගැනීම තුළින් අලාභ අවම කර ගත යුතුය.</p>

අංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව ඒ තුළ ඇතුළත් අංශ 14කින් අංශ 9ක් 2022 දෙසැම්බර් 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 358.91 ක සමස්ත මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කර තිබුණි.

එසේම, අපගේ පාලනයෙන් ඔබ්බට ගිය රටේ ආර්ථික පසුබෑම කාර්යාලයෙහි ක්රියාකාරිත්වයට අහිතකර ලෙස බලපා ඇත.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද උපදේශන අංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව උපදේශන අංශයේ වියදම් මධ්‍යස්ථාන 22කින් 17ක් සඳහා රු.මිලියන 378.60 ක සමස්ත මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කර තිබුණි.

කාර්යාලයෙහි උපදේශන අංශයේ පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන 20 ක් ඇත. ඔවුන්ට විවිධ කාර්යයන් ඇති අතර විවිධ කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රමාණයන් ඇත, නමුත් ඔවුන් සමස්ත උපදේශන ආදායම් නිමැවුම නිෂ්පාදනය කිරීමට එකමුතුව ක්‍රියා කරති. එබැවින් ඒවා තනි ඒකක ලෙස සලකා ඇතැම් ඒකකවල ක්‍රියාකාරිත්වය අඩු බව ප්‍රකාශ කිරීම පිළිගත නොහැකිය.

උපදේශන අංශයේ මෙහෙයුම් අලාභ අවම කර මෙහෙයුම් ආදායම් ඉහල නැංවීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ ඌන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ඉහළ ආර්ථික වටිනාකමක් ඇති කොළඹ 02 ටී ජයා මාවතේ (ඩාලි පාරේ) පිහිටි රුඩ් 02 පර්චස් 24.5 ක් වූ කාර්යාලය සතු රු.මිලියන 575 ක් වටිනා ඉඩම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් කිසිදු ඵලදායී ආර්ථික කටයුත්තක් සඳහා භාවිතා නොකර නිෂ්කාර්යව පැවතුනි.</p>	<p>දැනට මෙම ඉඩම අංක 500, ටී.බී. ජයා මාවතේ පිහිටි ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ රථ ගාල පරිශ්‍රය ලෙස භාවිතා කරන බැවින්, ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ දේපල වශයෙන් කාර්යාලය විසින් භුක්ති විඳින දේපලකට (දිගු නිලගම පිහිටි කාර්යාලය විසින් භාවිතා කරන ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ නිල නිවාස සංකීර්ණය) ටී.බී. ජයා මාවතේ දේපල හිලව් කර ගැනීමට ඇති හැකියාව අධ්‍යයනය කරමින් පවතින බව වැඩිදුරටත් දන්වමු.</p>	<p>මෙම ඉඩම ඵලදායී ආර්ථික කටයුත්තක් සඳහා භාවිතා කිරීමට අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p>

3.4 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2019 දෙසැම්බර් 17 දිනැති හා අංක 08/2019 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය අනුව රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කිරීමට මෙන්ම එම රාජ්‍ය ආයතන විසින් සිදුකරනු ලබන ව්‍යාපාරික සේවා සැපයීම් සඳහා රජයේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය යොදා ගැනීම සඳහා එහි ලියාපදිංචි වන ලෙසට උපදෙස් ලබා දී ඇත. එසේ වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම කාර්යාලය ඉලෙක්ට්‍රොනික රජයේ ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ ලියාපදිංචි වී නොතිබුණි.</p>	<p>2023.04.19 දිනැති 08/2019(i) වක්‍රලේඛයට අනුව රු.මිලියන 200කට වැඩි ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකමක් ඇති ප්‍රසම්පාදනයන් පමණක් රජයේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ (eGP) ලියාපදිංචි කළ යුතු වේ. අපගේ ප්‍රසම්පාදන අගය සෑම විටම රු.මිලියන 200 ට අඩු බැවින් කාර්යාලයට මේ මොහොතේ රජයේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ (eGP) ලියාපදිංචි වීමට අවශ්‍ය නොවේ.</p>	<p>වක්‍රලේඛ අංක 08/2019 විධිවිධාන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කාර්යාලයේ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කිරීමට මෙන්ම කාර්යාලය විසින් සිදුකරනු ලබන ව්‍යාපාරික සේවා සැපයීම් සඳහා මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීමට රජයේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය යොදා ගැනීම සඳහා එහි ලියාපදිංචි වීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 දරන රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මෙහෙයුම් අත්පොතේ 3.3 ඡේදය අනුව කාර්යාලයේ සියලු මට්ටම්වල තනතුරු සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් තිබිය යුතු වේ. එසේ වුවද කාර්යාලයේ මධ්‍යම කළමනාකරණ මට්ටම හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ මට්ටම සඳහා කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛ අංක 30 අනුව බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා</p>	<p>කාර්යාලයේ මධ්‍යම කළමනාකරණ මට්ටම (MM-1-1) හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ මට්ටම (HM 1-1, HM 1-3, HM 2-3) සඳහා යෝජිත බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටිය වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය මගින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය සඳහා 2022.10.31 දින ඉදිරිපත් කර ඇත. එයට පිළිතුරු ලෙස කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක DMS/1712/Vol.II දරණ 2023.02.15 දිනැති ලිපිය මගින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රසිද්ධ කර ඇති බඳවාගැනීමේ පරිපාටි</p>	<p>වක්‍රලේඛයට අනුව කාර්යාලයේ සියලු මට්ටම්වල තනතුරු සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් අනුමත කර ගැනීමට කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පරිදි කඩිනමින් කටයුතු කළ යුතුය.</p>

ක්‍රමයක් සකස් කර අනුමත කර ගෙන නොතිබුණි.

ආදර්ශ ආකෘතිය අනුව බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටිය සකස් කර ඉදිරිපත් කරන ලෙස දැනුම් දී ඇත.

මේ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීම සඳහා වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය මගින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත 2023.05.25 දිනැති ලිපිය මගින් ඉල්ලීමක් කර ඇත.

(ආ) නිලධාරීන් 13 දෙනෙකු විසින් 2007 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා කාලය තුළ කාර්යාංශය සමඟ රු.මිලියන 18.03 ක වටිනාකමට බැඳුම්කර ගිවිසුම් ඇති කරගෙන තිබුණු අතර එම නිලධාරීන් විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විට රු.මිලියන 15.21 ක මුදලක් බැඳුම්කර ගිවිසුම් කඩකිරීම නිසා කාර්යාංශයට ගෙවිය යුතුව පැවතුනි. එහෙත් 2022 වර්ෂය තුළ එම හිඟ මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීම සඳහා කාර්යාංශය එලදායි පියවර ගෙන නොතිබුණි.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් වාරික ගෙවීමේ ක්‍රමය අනුමත කර ඇත. සිහිකැඳවීම ද යවා ඇත. තවද නියමිත මුදල පියවීමට දන්වා ඇත. වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් සහ විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හරහා අදාළ මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයට/ තානාපති කාර්යාලයට ලිපින ලබා ගැනීම සඳහා මහ කොමසාරිස්/ තානාපති කාර්යාලයේ සහාය ඉල්ලා ලිපි යවන ලදී.

බැඳුම්කර කඩකළ නිලධාරීන්ගෙන් කාර්යාංශයට අයකර ගත යුතු හිඟ මුදල් ඇපකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට හෝ ගිවිසුමට අනුව නීත්‍යානුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) කාර්යාංශයට අයත් පරිපාලිත සමාගමේ අනුරාධපුර මෙහෙයුම් කාර්යාලයේ 2016 ජනවාරි 01 සිට 2020 ජූනි 22 දක්වා සිදුව ඇතැයි සැලකෙන විෂමාවාරයන් සැලකිල්ලට ගෙන එවකට ප්‍රධාන මෙහෙයුම් ඉංජිනේරුවරයා ලෙස රාජකාරි කටයුතු කළ නිලධාරියා 2021 ජනවාරි 11 දින සිට වැඩ තහනමකට ලක් කර තිබුණි. එසේ වුවද, ඒ සම්බන්ධ විමර්ශනය අවසන් නොකර සභාපතිවරයා විසින්

මෙම විමර්ශන කටයුතු මේ දක්වාම අවසන්වී නොමැති අතර සභාපති විසින් 2021.05.24 දිනැති ලිපියෙන් විමර්ශන කටයුතු ප්‍රමාද වන බැවින් 2021.01.11 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි නැවත සේවයේ පිහිටුවා තිබුණි.

ස්වාධීන විමර්ශනයක් සිදුකර ඒ අනුව සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2021 මැයි 24 දිනැති ලිපියෙන් අදාළ නිලධාරියා වැඩ තහනමට ලක් කළ දිනය වූ 2021 ජනවාරි 11 දින සිටම මෙම කාර්යාංශයේ සේවකයකු ලෙස නැවත සේවයේ පිහිටුවා තිබුණි.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක 01/2021 දරන රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 ඡේදය අනුව 2021 වර්ෂය සඳහා කාර්යාංශයේ වාර්ෂික වාර්තාව 2023 මැයි 30 දින වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගත කර නොතිබුණි.	2021 වාර්ෂික වාර්තාව 2023.06.26 දින අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.	වකුලේඛවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 සංයුක්ත සැලැස්ම සහ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක 01/2021 දරන රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මාර්ගෝපදේශය - 2.3 ඡේදය අනුව ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් තුළ තම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය උපායමාර්ගික සැලැස්මක් සකස් කර ඇති බවට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහතික විය යුතු නමුත් 2022 - 2026 වර්ෂයන් සඳහා සංයුක්ත සැලැස්ම හා 2022 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංශෝධන සහිතව පිළියෙල කර නොතිබුණි.	2022 - 2026 වර්ෂයන් සඳහා උපායමාර්ගික සැලැස්ම මේ වන විට සියයට 75 ක් දක්වා අවසන් කර ඇති අතර එය හැකි ඉක්මනින් මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට සැලසුම් කරමු.	වකුලේඛ ප්‍රතිපාදනවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.